

بسم الله الرحمن الرحيم

زندگی نامه

ناشر: .....

تیراژ: .....

چاپخانه: .....

لیتوگرافی: .....

قیمت: .....

شابک: .....

زندگی نامه حضرت آیت الله العظمی
حاج سید صادق حسینی شیرازی دام ظلّه
در یک نگاه

همچنان اجداد بزرگوارش با تلاش و شوق فراوان به تحصیل علوم اهل بیت علیهم السلام پرداخت و در سن ۱۰ سالگی طبق سنت خانوادگی ملبس به لباس مقدس روحانیت شد و در کنار مضجع نورانی دو گوهر گرانبها و عظیم القدر حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام و حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام به تحصیل پرداخت و از انوار الهی آن دو منبع شریف بهره وافر برد.

آیت الله شیرازی مجدانه در زیر سایه پدری فاضل و عالمی فرهیخته به فراگیری علم اشتغال داشت. او که سرشار از هوش و حافظه بود، خیلی زود مراحل مقدمات را از پدر آموخت و وارد حوزه علمیه شد. چندی نگذشت که پله‌های ترقی و

تحصیل علوم دینی را یکی یکی پشت سر نهاد و دروس معمول حوزه‌های علمیه، مراحل سطح و خارج را از علمای بزرگ زمان خود فراگرفت.

سید صادق حسینی شیرازی در درس مراجع عظیم القدر زمان خود زانوی شاگردی به زمین زد و با جدیت و جهد فراوان به یادگیری علوم اشتغال داشت تا اینکه به درجه عالی حوزه یعنی اجتهاد نایل گردید. عالمان اسلامی ایشان را به فقیه‌ی جامع و اصولی مبرز و مسلط بر علم رجال و درایه، حدیث و تفسیر می‌شناسند.

مقدمه

کوثر جوشان پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله پس از قرن‌ها هنوز هم می‌جوشد و هر از چندگاهی ستاره‌ای از میان آن می‌درخشد تا راه تاریک انسان‌های در راه مانده را روشن کند و مسیر حق را نمایان سازد. آری چهارده قرن از آن زمان می‌گذرد که مشرکان و کافران به نبی خاتم طعنه می‌زدند و می‌گفتند تو «بتر» هستی، آنگاه از طرف خدای متعال وحی آمد: ای محمد، ما به تو کوثر را عطا نمودیم. آن روز آن کوردلان نمی‌دانستند که کوثر یعنی چه ولی اکنون پس از این همه سال که می‌گذرد، سلاله‌های پاک نبی در بین انسانها همچنان در غلتان می‌درخشند و جلوه‌نمایی می‌کنند. و در بین ابنای بشر سرآمد روزگار خویش‌اند.

روزی از همین روزهای خدا در مکانی از جنس آسمان یعنی کربلای معلی یکبار دیگر ستاره‌ای به دنیا آمد. پدر نام او را صادق نهاد.

تولد و رشد علمی

آیت الله سید صادق حسینی شیرازی در ۲۰ ذی الحجه ۱۳۶۰ هـ متولد شد و در آن روزگار مانند اجداد گرامیشان در میان خاندان شیرازی که خاندانی مشهور و عالم پرور و اهل فضل بودند، رسم بر این بود که کودک را به تحصیل علم و دانش بگمارند از این رو ایشان

اساتید

از جمله اساتید ایشان می توان حضرات آیات عظام زیر را نام برد:

— پدر بزرگوارشان مرحوم آیت الله العظمی میرزا مهدی حسینی شیرازی؛ ۱۳۰۴ - ۱۳۸۰ هـ.ق؛

— برادر بزرگوارشان مرحوم آیت الله العظمی حاج سید محمد حسینی شیرازی؛ ۱۳۴۷-۱۴۲۲ هـ.ق؛

— برادر بزرگوارشان شهید آیت الله حاج سید حسن حسینی شیرازی؛ ۱۳۵۲-۱۴۰۰ هـ.ق؛

— مرحوم آیت الله العظمی سید هادی میلانی؛ ۱۳۱۳ - ۱۳۹۵ هـ.ق؛

— مرحوم آیت الله العظمی شیخ محمد رضا اصفهانی؛

— مرحوم آیت الله شیخ محمد شاهرودی؛

— مرحوم آیت الله شیخ محمد صدقی مازندرانی؛

— مرحوم آیت الله شیخ جعفر رشتی؛

و دیگر اساتید محترم حوزه علمیه کربلای معلی و نجف اشرف که هر کدام در زمان خود استوانه علم و دانش بودند.

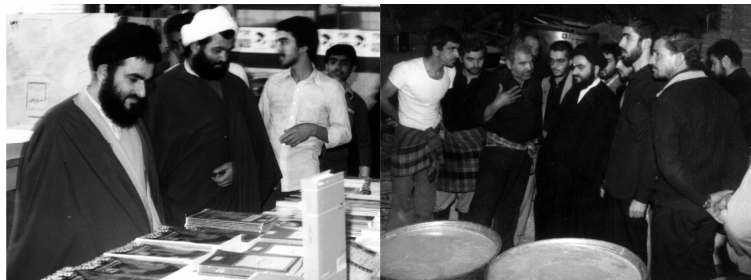

سلوک اخلاقی

آیت الله شیرازی در پرهیزگاری، زهد و تقوا زبان زد علما و بزرگان مراجع می باشد و او را به عنوان عالمی دانشمند و با تقوا می شناسند. سید صادق حسینی شیرازی در بین بزرگان دین و فرهیختگان عصر خویش به عالمی برجسته با فضایل اخلاقی بی شمار شهرت دارد و همه او را رادمردی متقی و دقیق در علوم دینی می شناسند.

اخلاق اسلامی و نمونه ایشان، زینت بخش شخصیت والای علمی معظم له در طول بیش از ۵۰ سال می باشد. هر شخصی که با ایشان معاشرت داشته باشد، اخلاق نیک و فضایل انسانی و خوشرویی معظم له، اولین مسئله ای است که توجه او را جلب خواهد کرد.

دوری از مظاهر دنیا و ظواهر آن در کنار تقوی، ورع، توکل بر خدا، تواضع فراوان برای مردم، احترام به کوچک و بزرگ، صبر، پایداری و ثبات قدم، استقامت و تحمل مشکلات در راه اعتلای کلمه حق، نشر و معرفی فرهنگ اهلبیت عصمت و طهارت علیهم السلام دوستی برای خدا و در راه خدا، خدمت به مردم و مدارا با آنان و محاسبه نفس، از توصیه ها و ارشادات این بزرگوار می باشد.

و در همین راستا، و در کنار تربیت علمی، به تربیت اخلاقی طلاب، علما و فضلا اهمیت شایان می‌دهند. به طوری که دروس اخلاق ایشان در عراق، کویت و ایران زبانزد همه علاقه‌مندان اخلاق اسلامی بوده و از محضر مبارکش تعداد زیادی از فضلا و علما بهره برده‌اند و قابل ذکر است که درس‌های اخلاق ایشان در چندین مجلد به چاپ رسیده است که می‌توان به کتاب «نسیم هدایت» (۴ جلد)، «درسنامه امام صادق (علیه السلام)»، «ای اباذر این‌گونه باش»، «نفحات الهدایة»، «زیور خوبان»، «العلم النافع»، «احیاء عاشوراء»، «المرأة والعائلة»، «شمیم رحمت»، «سرچشمه زلال غدیر» و... نام برد.

تدریس و زعامت شیعیان

ایشان در سال ۱۳۹۸ هـ یعنی بیش از ۳۰ سال پیش کرسی

تدریس خارج را بنا نهادند و درس خارج فقه و اصول معظم له همچون چشمه زلالی سیراب کننده تشنگان دانش شد.

حضرت آیت الله سید صادق شیرازی همواره توجه خاصی به ایتام آل محمد (علیهم السلام) داشته اند و پیوسته از

اوضاع و مسائل شیعیان جهان باخبر می‌شوند و در طی سالهای تحصیل و تدریس، مانند اجداد بزرگوارشان همواره با مشکلات و مصائب بسیاری در زندگی خویش مواجه بودند و با تحمل و صبر در

مقابل این ناملایمات و سختی‌ها هرگز در مسیری که برای خود در راه تحصیل علم و دانش و تربیت طلاب علوم دینی ترسیم نموده بودند، خللی ایجاد نشد.

این عالم فرزانه با تربیت شاگردان زیاد، خدمت بزرگی به جهان اسلام نمودند که هر کدام از این شاگردان پس از اخذ درجه اجتهاد از معظم له، خود منشأ خیر و برکت برای سرزمین‌های خود شدند و پس از مراجعه به اقصا نقاط عالم اسلامی اعم از قم، سوریه، عراق، حجاز، کویت و غیره توانستند آنچه را که از استاد فراگرفته بودند، به دیگر بلاد اسلامی آموزش دهند و ایتام آل محمد (علیهم السلام) را سرپرستی کنند.

حضرت آیت الله سید صادق شیرازی تنها به تربیت شاگرد در راه خدمت به اسلام بسنده ننموده بلکه کتاب‌های گران‌سنگی را نیز به جهان علم و دانش تقدیم کردند. ایشان تألیف را در سن جوانی آغاز کرده و تاکنون نیز دنبال می‌کنند و در علوم مختلف اسلامی، شامل فقه، اصول، اعتقادات، و تاریخ و جز آن تألیفاتی دارند.

و هم اکنون اقشار مختلف جامعه از این علوم و تألیفات بهره می‌برند. ایشان نه تنها برای عامه مردم کتاب‌های مفید به نگارش درآورده‌اند بلکه برای فقیهان و مجتهدان و اهل علم نیز کتاب‌های منحصر به فردی به رشته تألیف درآورده‌اند که با استدلال‌های علمی و دقیق و با روشی متین و زیبا تألیف شده است. همه اینها گویای ذوق سرشار و قدرت علمی معظم له است.

تألیفات معظم له

در اینجا به برخی از تألیفات ایشان اشاره می‌شود:

بیان الفقه (شرح کتاب عروة الوثقی)

این مجموعه که در موضوع اجتهاد و تقلید و براساس کتاب عروة الوثقی (تألیف آیت الله سید محمد کاظم یزدی رحمته الله) است در ۴ جلد به چاپ رسیده است. مؤلف به شیوه فقه استدلالی به تشریح دیدگاه‌ها و بیان دلایل و مبانی مصنف، و تبیین نظریات خود پرداخته است.

این کتاب از تألیفات ایشان در کربلای معلا و با اضافات و بازنگری جدید در قم به چاپ رسیده است و ما بقی مجلدات آن در دست اقدام می‌باشد.

بیان الاصول (۱۰ جلد)

که یک جلد آن مربوط به قاعده «لاضرر ولا ضرار» و سه جلد آن درباره «استصحاب» و یک جلد آن پیرامون «قطع وظن» و یک جلد آن «تعادل و ترجیح» می‌باشد، در قم و لبنان به چاپ رسیده است. و مابقی مجلدات آن نیز در دست اقدام است.

این کتاب بحثی علمی و دقیق و استدلالی و مفصل در علم اصول بوده که طی آن آیات و روایاتی متناسب با بحث طرح شده و در آن درباره نظریه‌های گوناگون بررسی به عمل آمده است. این کتاب شامل مجموعه‌ای از اقوال، اشکال‌ها و نقدهای اصولیون مختلف است که

نویسنده با بررسی آنها نظریه خود را در هر مورد از مباحث اصولی مستدل ساخته است. بیان الاصول از تألیفات ایشان در شهر مقدس قم می باشد و تاکنون چندین مرتبه چاپ گردیده است. آخرین چاپ آن در سال ۱۴۲۶ هجری در قم می باشد.

توضیح شرائع الاسلام (۴ جلد)

شرح تعلیقی و توضیحی بر کتاب شرایع الاسلام (تألیف محقق حلی رحمته الله) شامل هزاران تعلیق و توضیح در مختلف ابواب فقهی از عبادات و معاملات و ایقاعات و غیره می باشد. این کتاب از تألیفات ایشان در کربلای معلا به تاریخ ۱۳۸۷ هـ ق بوده و مورد توجه حوزه های علمیه و دانشگاهیان قرار گرفته و حتی به عنوان کتاب درسی و پایه نیز برای آنان تعیین گردیده و تاکنون چندین بار به چاپ رسیده است.

شرح تبصرة المتعلمين (۲ جلد)

شرحی مزجی بر کتاب «تبصرة المتعلمين في احكام الدين» مرحوم علامه حلی رحمته الله است. این کتاب از تألیفات ایشان در کربلای معلا به تاریخ ۱۳۸۲ هـ ق می باشد و تاکنون چندین بار تجدید چاپ گردیده است.

شرح السيوطي (۲ جلد)

شرح تعلیقی است بر کتاب «البهجة المرضية في شرح الالفية». این کتاب از کتب علمی و درسی حوزه های علمیه در علم نحو و از تألیفات

ایشان در کربلای معلا به تاریخ ۱۵ شعبان ۱۳۸۶ هجری قمری است. به دلیل استقبال طلاب حوزه های علمیه چندین بار تجدید چاپ شده است.

شرح اللمعة الدمشقية (۱۰ جلد)

شرحی جامع و کامل بر کتاب «شرح اللمعة الدمشقية» تألیف شهید ثانی رحمته الله که از مهمترین کتب درسی در حوزه علمیه می باشد و تاکنون به چاپ نرسیده است.

الموجز في المنطق

شامل بر اصول منطق به روشی واضح و روشن می باشد که برای طلاب مبتدی در حوزه های علمیه نوشته شده و در برخی از حوزه ها جزء برنامه درسی قرار گرفته است. این کتاب از تألیفات ایشان در کربلای معلا به تاریخ ۱۳۸۴ هـ ق می باشد.

کتاب های اعتقادی

به غیر از کتاب های علمی، ایشان کتابهای اعتقادی مهمی در دفاع و معرفی مکتب اهل بیت علیهم السلام به رشته تحریر در آورده اند که در این فصل به آنها اشاره می کنیم:

علي عليه السلام في القرآن (۲ جلد)

آیات فراوانی در بیان عظمت و فضیلت امیرمؤمنان علیه السلام نازل شده است که در این کتاب مرجع عالی قدر ۷۱۱ آیه را از مصادر و کتب معتبره در نزد عامه استخراج کرده اند که در میان کتاب های نوشته

شده در این باب، چون نگینی می درخشد، این کتاب در کربلای معلا تدوین یافته و تا به حال در ۸ نوبت به چاپ رسیده است.

فاطمة الزهراء عليها السلام في القرآن

این اثر شامل آیاتی است که پیرامون حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا عليها السلام نازل شده و براساس مصادر و کتب عامه و در شهر مقدس قم تألیف شده و تاکنون ۷ بار تجدید چاپ شده است.

اهل البيت عليهم السلام في القرآن

این کتاب نیز شامل آیاتی است از سوره فاتحه تا کوثر که در آن دهها آیه مبارکه که در شأن با عظمت اهل البيت عليهم السلام وارد شده، مورد بحث و بررسی قرار می گیرد. در نگارش این کتاب از مصادر و کتب معتبره در نزد عامه بهره برداری شده است. این کتاب از تألیفات ایشان در کویت می باشد.

الشيعة في القرآن

شامل آیات شریفه ای از قرآن کریم است که در شأن و مقام شیعیان حضرت علی بن ابی طالب امیرمؤمنان عليه السلام می باشد. شأن نزول، تأویل و تفسیر این آیات از کتب و مصادر عامه می باشد که توسط این فقیه عالی قدر و محقق والا مقام جمع آوری و تدوین شده است.

المهدي عليه السلام في السنة

این کتاب شامل مجموعه زیادی از روایات پیرامون حضرت

حجت عليه السلام به نقل از رسول خدا ﷺ بوده و تمامی مصادر آن از کتاب های عامه و از تألیفات ایشان در کربلای معلا می باشد و تاکنون چند بار چاپ گردیده است.

حقایق عن الشيعة

این کتاب که طرح و پاسخ بعضی از اشکالات و شبهات و تهمت های مخالفین به مکتب تشیع است، به شکل گفتگو بین یک شیعه و یک سنی با بیانی روشن و زیبا و آسان تنظیم شده است. کتاب فوق از تألیفات آن بزرگوار در کربلای معلا و تاکنون دهها بار به چاپ رسیده است. ترجمه فارسی آن به نام شیعه و اتهامات ناروا می باشد.

کتاب های فرهنگی

القياس في الشريعة الإسلامية

این کتاب مسأله مهم قیاس و احکام آن در شریعت و دین اسلام را مورد بحث و گفتگو قرار می دهد و از تألیفات ایشان در کربلا می باشد.

صلاة الجماعة

این کتاب شامل مجموعه ای از احادیث در فضیلت نماز جماعت و بیان فلسفه و احکام آن و از تألیفات ایشان در کویت می باشد.

الصوم

در این اثر فلسفه روزه و احکام مربوط به آن به صورتی ساده و

روان بیان شده است. تهیه و تنظیم آن در کربلای معلا و در شهر نجف اشرف چاپ شده است.

الحج

فلسفه و احکام مربوط به فريضة حج به صورت روان و ساده تهیه، و به نام «الحج» در شهر مقدس کربلا چاپ شده است.

تمهيدات في الاقتصاد الإسلامي

این کتاب در کویت چاپ شده است.

الربا المشكلة الاقتصادية

این کتاب بیانگر مضرات ربا در اقتصاد جهانی و راه حل های آن می باشد که در کربلای معلا تألیف و در کویت به چاپ رسیده است.

السياسة من واقع الاسلام

این کتاب به بیان دیدگاه اسلام درباره سیاست پرداخته است و سیره و روش حضرت رسول خدا ﷺ، حضرت امیرمؤمنان علیه السلام و ائمه طاهرين علیه السلام در مقابل مسائل سیاسی را شرح و توضیح داده و از تألیفات ایشان در کربلای معلا و چندین بار چاپ شده است. ترجمه فارسی آن نیز به نام اسلام و سیاست به چاپ رسیده است.

الخمير كوليرا المجتمع

این کتاب که به مضرات و مفسد شراب در جامعه می پردازد، در کربلای معلا تألیف و چندین بار در عراق و ایران تجدید چاپ شده است.

مساوئ السفور

این کتاب شامل بحثی درباره ضرورت حجاب، مشاكل و مفسد بی حجابی و از تألیفات ایشان در کربلای معلا می باشد.

قصص توجيهية

این کتاب شامل مجموعه ای از داستان های هدف دار و آموزنده می باشد که در کربلای معلا نوشته و چاپ شده است.

العقوبات في الاسلام

این کتاب به بیان فلسفه حدود در اسلام و بیان شرایط و احکام آن می پردازد و از تألیفات ایشان در کربلای معلا بوده، و در بیروت به چاپ رسیده است.

الطريق الى بنك اسلامي

کتابی است که سعی بر ایجاد دیدگاهی نوین درباره بانکداری اسلامی دارد و مسائل و اشکالات برطرف شدن قانون ربا را در نظام بانکی حل و فصل می نماید و مسائل و وظایف مهم یک بانک اسلامی را با آخرین نظریات موجود در قانون اقتصاد جهانی روشن و بیان می کند. این کتاب در سال ۱۳۹۲ هـ ق در کربلای معلا تألیف و در لبنان به چاپ رسیده است.

رجال و شخصیت‌ها

مالک الاشر النخعي

شرح حال شخصیت بزرگ سردار اسلام، مالک اشر نخعی رحمته الله و از تألیفات ایشان در کربلای معلا بوده و در سال ۱۳۸۷ هجری در نجف اشرف به چاپ رسیده است.

الشهيد الاول

شرح حال و بیان زندگی مختصری از شهید اول «شیخ شمس الدین ابو عبدالله بن جمال الدین مکی» فرزند شمس الدین محمد مطلبی دمشقی عاملی جزینی همدانی و از تألیفات ایشان در کربلای معلا است که ضمن مجموعه «بزرگان شعیه» بوده و در نجف اشرف چاپ شده است.

الشهيد الثاني

شرح حال مختصر شهید ثانی «شیخ زین الدین علی بن احمد الجبل عاملی» و از نوشته‌های ایشان در کربلای معلا است و در ضمن مجموعه «بزرگان شیعه» در نجف اشرف به چاپ رسیده است.

الوالد

این کتاب شامل فرازهایی حساس و آموزنده از زندگانی مرحوم آیت الله العظمی حاج سید میرزا مهدی شیرازی رحمته الله بوده و به مناسبت چهلمین سالگرد رحلت آن مرجع باتقوا و پرهیزکار، نوشته شده است.

احکام و استفتاءات

در موضوع مسائل و احکام اسلامی و استفتاءات چند اثر از ایشان به چاپ رسیده است؛ از جمله: «رساله عملیه، مناسک حج، جامع احکام الحج، احکام بانوان، احکام الشباب، احکام معاملات، احکام طیبه، احکام عتبات المقدسه، احکام شعائر الحسيني، اجوبة المسائل العقائدية، ۱۰۰۰ مسئله في الغرب، احکام السفر و السياحة و ۶۶۶ مسئله».

قابل ذکر است که تعدادی از کتاب‌های ذکر شده به زبان‌های فارسی، انگلیسی، اردو، آذری، کردی، بنگالی، سواحلی، هندی، اندونزی، ترکی، برمه و دیگر زبانها نیز ترجمه و چاپ شده است. همه آنچه گفتیم گواهی است بر آن که ایشان از سلاله پاک همان بزرگانی است که علم را به ارث با خود به ارمغان دارند.

خاندان آیت الله العظمی شیرازی

آیت الله العظمی سید صادق حسینی شیرازی از نوادگان زید بن علی بن الحسین بن امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و پرورش یافته خاندانی معروف و شاخص در فقاہت و مرجعیت در طول یکصد و پنجاه سال اخیر بوده که به نام برخی از این اختران تابناک اشاره می‌نماییم.

۱. آیت الله العظمی سید محمد حسن شیرازی (اعلی الله مقامه) معروف به مجدد شیرازی صاحب نهضت مشهور تنباکو در ایران (وفات ۱۳۱۲ هـ).

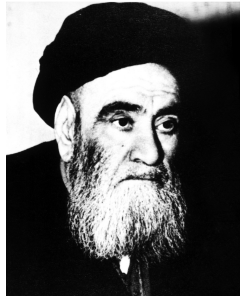
۲. آیت الله العظمی میرزا محمد تقی شیرازی (اعلی الله مقامه) رهبر انقلاب ۱۹۲۰ میلادی در عراق (وفات ۱۳۳۸ هـ).

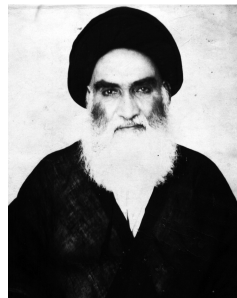
۳. آیت الله العظمی حاج سید علی شیرازی (اعلی الله مقامه)، از بزرگان و مراجع شیعه در نجف اشرف (وفات ۱۳۵۵ هـ).

۴. آیت الله العظمی سید اسماعیل شیرازی (اعلی الله مقامه) (وفات ۱۳۰۵ هـ).

۵. آیت الله العظمی سید عبدالهادی شیرازی (اعلی الله مقامه) (ت ۱۱ صفر ۱۳۸۲ هـ).

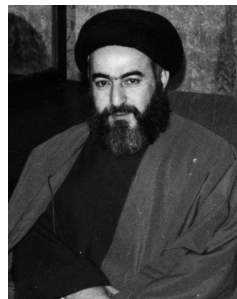
۶. آیت الله العظمی سید میرزا مهدی شیرازی (اعلی الله مقامه) (پدر ایشان) از مراجع شیعه در کربلای معلّا (ت ۲۸ شعبان ۱۳۸۰ هـ).

۷. آیت الله العظمی سید محمد حسینی شیرازی (اعلی الله مقامه) صاحب موسوعه الفقه (۱۶۰ جلد) برادر بزرگوار آیت الله العظمی سید صادق حسینی شیرازی که در ۲ شوال ۱۴۲۲ هـ در شهر مقدس قم به رحمت ایزدی پیوست.

۸. آیت الله شهید سید حسن شیرازی (اعلی الله مقامه) (برادر معظم له) مؤسس و بنیان‌گذار اولین حوزه علمیه در جوار حرم مطهر حضرت زینب کبری علیها السلام. ایشان در ۱۶ جمادی الثانی، سال ۱۴۰۰ هجری در بیروت با ترور ناجوانمردانه دژخیمان بعث عراق به شهادت رسید.

۹. آیت الله سید محمد رضا حسینی شیرازی
اعلی الله مقامه، فرزند ارشد مرحوم آیت الله
العظمی سید محمد حسینی شیرازی اعلی الله
مقامه که در ۲۶ جمادی الاولی ۱۴۲۹ هـ در شهر
مقدس قم در سن ۵۰ سالگی به رحمت ایزدی
پیوست. ایشان از بارزترین شاگردان آیت الله
العظمی سید صادق حسینی شیرازی دام ظلّه به
حساب می آمد.

مؤسسات خیریه و فرهنگی

هم اکنون که حضرت آیت الله العظمی سید صادق شیرازی زعامت
جمع کثیری از شیعیان جهان اسلام را پذیرفته اند و سعی و تلاش
ایشان برای گسترش علوم و فرهنگ ناب اهل بیت علیهم السلام می باشد، از ایتام
آل محمد علیهم السلام غافل نمی باشد. از اهتمامات ایشان توجه به امر
مؤسسات و مراکز دینی، علمی، فرهنگی، خیری و خدماتی بوده است.
بسیاری از حوزه های علمیه و هیئت های حسینی، مساجد، مدارس،
کتابخانه ها، انتشارات و درمانگاه ها، قرض الحسنه ها و شبکه های
ماهواره ای اسلامی، رادیوها، زیر سایه توجهات و ارشادات ایشان در
نقاط مختلف دنیا مشغول به فعالیت هستند که ذکر آنها از حوصله این
مختصر خارج است.

در آخر دست به دعا برداشته، و می گوئیم: اللهم عجل فی فرج مولانا
صاحب الزمان واید انصاره واعوانه و آخر دعوانا الحمد لله رب العالمین.

فهرست

مقدمه	۵
تولد و رشد علمی	۵
اساتید	۷
سلوک اخلاقی	۸
تدریس و زعامت شیعیان	۹
تألیفات معظم له	۱۲
خاندان آیت الله العظمی شیرازی	۲۱
مؤسسات خیریه و فرهنگی	۲۳